

การคัดค้านคณะกรรมการสอบสวน

การดำเนินการทางวินัย โดยเฉพาะการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงนั้น ขั้นตอนที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ “การสอบสวน” กล่าวคือ ในการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงนั้น จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นเพื่อให้ดำเนินการแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องที่มีการกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ซึ่ง “การคัดค้านกรรมการสอบสวน” เป็นสิทธิที่สำคัญข้อหนึ่งของผู้ถูกกล่าวหาที่จะทำให้การสอบสวนเป็นไปอย่างยุติธรรมและปราศจากอคติ นอกจากนี้กรรมการสอบสวนหากเห็นว่าตนมีเหตุแห่งการคัดค้านก็สามารถแจ้งเรื่องให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการได้เช่นกัน ซึ่ง กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556 ฉบับนี้ ได้กำหนดไว้ในข้อ 22 – 25 ดังนี้

ในการดำเนินการสอบสวนนั้น กฎหมายที่นำมาใช้ในปัจจุบัน คือ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556 ซึ่งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคัดค้านกรรมการสอบสวน ได้แก่

ข้อ 22 เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้ กรรมการสอบสวนอาจถูกคัดค้านได้

1. เป็นผู้กล่าวหาตามข้อ 3
2. เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้กล่าวหาตามข้อ 3
3. เป็นญาติของผู้กล่าวหาตามข้อ 3 คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวกันทางการสมรสนับได้เพียงสองชั้น
4. เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา
5. เป็นผู้มิได้เสียใจในสิ่งที่สอบสวน
6. เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำความผิดตามที่กล่าวหา
7. เป็นผู้ที่มีเหตุอันซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางหรือเสียความเป็นธรรม

ข้อ 23 การคัดค้านกรรมการสอบสวนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือนับแต่วันที่ทราบว่ามีการผิดตามข้อ 22 โดยหนังสือคัดค้านต้องแสดงข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านตามที่กำหนดไว้ในข้อ 22

ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการคัดค้านเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำเนาหนังสือคัดค้านไปให้ประธานกรรมการเพื่อทราบ และเก็บรวบรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน รวมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ และต้องให้โอกาสผู้ถูกคัดค้านได้ชี้แจงเป็นหนังสือต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้ถูกคัดค้านได้ลงลายมือชื่อและวันที่ที่ได้รับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ ผู้ถูกคัดค้านต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่กรรมการสอบสวนตั้งแต่วันที่ที่ได้รับแจ้งนั้น แต่ถ้าเห็นว่าการคัดค้านไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนสั่งไม่รับคำคัดค้านนั้นและแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบ

ข้อ 24 เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 23 แล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่เห็นว่าคำคัดค้านรับฟังได้ ให้สั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ในการเป็นกรรมการสอบสวน ในกรณีที่เห็นสมควรจะแต่งตั้งผู้อื่นให้เป็นกรรมการสอบสวนแทนผู้ถูกคัดค้านก็ได้ แต่ถ้ากรรมการสอบสวนที่เหลืออยู่มีจำนวนน้อยกว่าสามคนให้แต่งตั้งผู้อื่นให้เป็นกรรมการสอบสวนแทนผู้ถูกคัดค้าน และให้นำข้อ 20 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

2. ในกรณีที่เห็นว่าคำคัดค้านไม่อาจรับฟังได้ ให้สั่งยกคำคัดค้าน และมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้าน ผู้ถูกคัดค้าน และประธานกรรมการทราบโดยเร็ว คำสั่งยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด

ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องพิจารณาและสั่งการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำคัดค้าน ถ้าไม่ได้สั่งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว และให้ดำเนินการตาม (1) ต่อไป

ข้อ 25 ในกรณีที่กรรมการสอบสวนผู้ใดเห็นว่าตนมีกรณีตามข้อ 22 ให้ผู้นั้นแจ้งให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทราบ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการตามข้อ 24 โดยอนุโลมต่อไป

สรุปสาระสำคัญการคัดค้านกรรมการสอบสวนดังนี้

- ต้องทำเป็นหนังสือตามข้อ 23
- คัดค้านภายใน 7 วันนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือภายในเวลา 7 วันนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาทราบเหตุแห่งการคัดค้าน
- ต้องระบุข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุแห่งการคัดค้าน โดยให้ระบุด้วยว่า พฤติการณ์แห่งการคัดค้านดังกล่าวจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมอย่างไร

- ในกรณีที่คำคัดค้านไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณา คำคัดค้านสิ่งไม่รับคำคัดค้านและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ
- การคัดค้านต้องยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นผู้พิจารณา ซึ่งเมื่อผู้สั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับคำคัดค้านแล้วให้แจ้ง
  1. ประธานกรรมการ และ
  2. กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้าน เพื่อให้กรรมการสอบสวนผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ และดำเนินการชี้แจงภายใน 7 วัน
- ถ้าเห็นว่าคำคัดค้านฟังไม่ขึ้น ให้ยกคำคัดค้านโดยแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาประธาน กรรมการ และกรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านทราบ
- เห็นว่าคำคัดค้านฟังขึ้น ให้กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ และให้ผู้สั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามข้อ 20 โดยอาจลด หรือเปลี่ยนกรรมการสอบสวนก็ได้ ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องมี องค์ประกอบและคุณสมบัติเป็นไปตามข้อ 18 ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ด้วย
- การพิจารณาสั่งการคำคัดค้านนี้จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน ตามข้อ 24 โดยนับตั้งแต่วันที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับคำคัดค้านโดยใน กรณีที่ไม่มีการสั่งการใดภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่ากรรมการสอบสวนที่ ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ เปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามข้อ 20
- ในกรณีที่กรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีเหตุแห่งการคัดค้าน ก็ให้ยื่นเป็นหนังสือต่อ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ 25 เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป
- สำหรับการคัดค้านของผู้ช่วยเลขานุการให้นำข้อ 22 – 25 มาใช้โดยอนุโลม

อ้างอิง : เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง “การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตามกฎ ก.พ. ว่าด้วย การดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556 (ของสำนักงาน ก.พ.)

เรียบเรียงโดย นางสาวกิตติสุข วรสิทธิ์
 นิติกรปฏิบัติการ ฝ่ายวินัย
 กลุ่มการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล
 สำนักบริหารกลาง